

Bruxelles, 15. rujna 2025.
(OR. en)

12800/25

RECH 384

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće

Predmet: *Priprema za sastanak Vijeća za konkurentnost (unutarnje tržište, industrija, istraživanje i svemir) 29. i 30. rujna 2025.*
Paket Obzor Europa: Okvirni program za istraživanja i inovacije za razdoblje 2028. – 2034.
a) Okvirni program i njegova pravila za sudjelovanje i širenje rezultata
b) Posebni program za provedbu programa Obzor Europa
– rasprava o politikama

Za delegacije se u Prilogu nalazi napomena predsjedništva na temu „**Istraživanje i inovacije EU-a za dvojnu namjenu, sigurnost i obranu**” s ciljem pripreme za raspravu o politikama na sastanku Vijeća za konkurentnost 30. rujna 2025.

ISTRAŽIVANJE I INOVACIJE EU-A ZA DVOJNU NAMJENU, SIGURNOST I OBRANU

Istraživanje i inovacije imaju sve važniju ulogu u oblikovanju budućnosti Europe. Trenutačna geopolitička situacija ubrzala je potrebu za istraživanjem i inovacijama dvojne namjene, potencijalno s naglaskom na obrambenim primjenama. U kontekstu sve većih prijetnji i novih geopolitičkih izazova Europa mora moći djelovati. U skladu s pristupom koji primjenjuju drugi globalni akteri, Europa treba osloboditi puni potencijal istraživanja i inovacija te istražiti kako iskoristiti sinergiju između civilnih istraživanja i inovacija te onih u području obrane.

Prijedlogom za sljedeći Obzor Europa, koji je Europska komisija donijela 16. srpnja, omogućuje se financiranje projekata dvojne namjene s naglaskom na obrambenim primjenama u sklopu programa Akcelerator u okviru Europskog vijeća za inovacije. Iako su potrebne dodatne pojedinosti o prijedlogu, njime se uvodi promjena u pogledu područja primjene u odnosu na trenutačni okvirni program.

Prijedlog se čini u skladu s preporukom iz izvješća skupine na visokoj razini pod vodstvom Manuela Heitora „Usklađivanje, djelovanje i ubrzavanje – Istraživanje, tehnologija i inovacije za poticanje europske konkurentnosti” (engl. *Align, Act, Accelerate. Research, Technology and Innovation to boost European Competitiveness*) objavljenog u rujnu 2024. Završna preporuka iz izvješća bila je da dvojnu namjenu treba prihvatiti kao neizbježnu te iskoristiti obje mogućnosti njezine primjene.

Skupina na visokoj razini tvrdila je da poštovanje stroge dihotomije između dvojne namjene i civilnog istraživanja nije idealan smjer za budućnost i ne bi se trebalo koristiti kao okvir za diferencijaciju u europskom kontekstu. U izvješću su istaknuta dva glavna razloga za taj argument. Prvi je bio da s obzirom na, po definiciji, sveprisutnu prirodu mnogih novih tehnologija, gotovo sva istraživanja, razvoj i inovacije imaju „dvojnu namjenu” (npr. internet, umjetna inteligencija, mobilni telefoni, bespilotne letjelice, roboti). Drugi je bio da s obzirom na gotovo sveprisutne i sveobuhvatne zahtjeve bilo koje moderne vojske, gotovo svako istraživačko područje po definiciji ima „dvojnu namjenu” (npr. zdravlje, prehrana, ljudski rezultati).

Naposljetku, s financijskog stajališta skupina na visokoj razini tvrdila je sljedeće: Dividenda gospodarskog mira iz smanjenih nacionalnih vojnih rashoda gotova je. Izazov za europsko istraživanje, razvoj i inovacije izazov sastoji se u ostvarenju nove inovacijske dividende na temelju neizbježnog povećanja vojnih rashoda.

Omogućivanje projekata dvojne namjene u kojima se potencijalno naglasak stavlja na obrambene primjene u Okvirnom programu osjetljivo je pitanje. Prijedlog za uključivanje dvojne namjene i projekata s naglaskom na primjeni u području obrane u sljedeći program Obzor Europa stoga zahtijeva temeljito razmatranje npr. učinka, novih dionika uključenih u projekte, postupanja s osjetljivim podacima, suradnje s trećim zemljama i sigurnosnih aspekata.

Ministre i ministrice nadležne za istraživanje u tom se kontekstu poziva da iznesu svoje mišljenje o sljedećim ključnim pitanjima:

1. Koje mogućnosti vidite u tom novom pristupu za daljnje jačanje i poboljšanje europske konkurentnosti i otpornosti?
2. Koje posebne osjetljivosti trebamo uzeti u obzir pri otvaranju Okvirnog programa?
3. Kako bi se u sljedećem programu Obzor Europa trebali podupirati projekti s dvojnomo namjenom i projekti u kojima se naglasak stavlja na obrambene primjene?